TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2017. gada 10. augustā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedība – Policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās – Eiropas apcietināšanas orderis – Pamatlēmums 2002/584/TI – Nodošanas procedūras starp dalībvalstīm – Izpildes nosacījumi – Fakultatīvas neizpildīšanas pamati – 4.a panta 1. punkts, kas izriet no Pamatlēmuma 2009/299/TI – Apcietināšanas orderis, kas izdots, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu – Jēdziens "lietas izskatīšana, kurā ir pieņemts nolēmums" – Attiecīgā persona, kas piedalījusies pirmajā instancē – Apelācijas stadijas tiesvedība, kurā lieta no jauna tiek izskatīta pēc būtības – Apcietināšanas orderis, kurā nav nekādas informācijas, kas ļauj pārbaudīt, vai apelācijas tiesvedībā ir bijušas ievērotas notiesātās personas tiesības uz aizstāvību

Lieta C-270/17 PPU

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa, Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2017. gada 18. maijā un kas Tiesā reģistrēts tajā pašā dienā tiesvedībā saistībā ar Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, kurš izdots attiecībā uz

Tadas Tupikas.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], tiesneši M. Bergere [*M. Berger*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], E. Levits un F. Biltšens [*F. Biltgen*] (referents),

ģenerāladvokāts M. Bobeks [*M. Bobek*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 11. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *T. Tupikas* vārdā – *B. Kuppens*, *advocaat*,

— *Openbaar Ministerie* vārdā – *K. van der Schaft* un *U. E. A. Weitzel*, pārstāvji,

— Nīderlandes valdības vārdā – *M. Noort* un *M. Bulterman*, pārstāvji,

— Īrijas vārdā – *J. Quaney*, pārstāve, kurai palīdz *C. Noctor*, *BL*,

— Lietuvas valdības vārdā – *K. Dieninis*, pārstāvis,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

— Eiropas Komisijas vārdā – *R. Troosters* un *S. Grünheid*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2017. gada 26. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV 2002, L 190, 1. lpp.), kas grozīts ar Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmumu 2009/299/TI (OV 2009, L 81, 24. lpp.) (turpmāk tekstā – "Pamatlēmums 2002/584"), 4.a panta 1. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tāda Eiropas apcietināšanas ordera izpildi Nīderlandē, kuru *Klaipėdos apygardos teismas* (Klaipēdas apgabaltiesa, Lietuva) ir izsniegusi attiecībā uz *Tadas Tupikas* brīvības atņemšanas soda izpildei Lietuvā.

Atbilstošās tiesību normas

Starptautiskās tiesības

ECTK

3 Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – "ECTK") 6. pantā "Tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu" ir paredzēts:

"1. Ikvienam ir tiesības, nosakot savu civilo tiesību un pienākumu vai jebkuras viņam izvirzītās apsūdzības pamatotību krimināllietā, uz taisnīgu un atklātu lietas izskatīšanu saprātīgos termiņos neatkarīgā un objektīvā likumā noteiktā tiesā. Tiesas spriedums pasludināms publiski, taču preses un publikas klātbūtne procesā var tikt aizliegta uz visu lietas izskatīšanas laiku vai tikai tās daļu tikumības apsvērumu, sabiedriskās kārtības vai valsts drošības interesēs, ja to demokrātiskā sabiedrībā prasa nepilngadīgo intereses vai procesa dalībnieku privātās dzīves aizsardzība, vai arī tādā apmērā, kuru tiesa uzskata par absolūti nepieciešamu, ja lietas īpašajos apstākļos atklātība [publiskošana] apdraudētu tiesvedības intereses.

2. Ikviens, kas tiek apsūdzēts noziedzīgā nodarījumā, tiek uzskatīts par nevainīgu, kamēr viņa vaina nav pierādīta saskaņā ar likumu.

3. Ikvienam, kas tiek apsūdzēts krimināInoziegumā, ir sekojošas minimālās tiesības:

a) tikt nekavējoties, viņam saprotamā valodā un detalizēti, informētam par viņam izvirzītās apsūdzības raksturu un iemeslu;

b) tiesības uz pienācīgu laiku un līdzekļiem, lai sagatavotu savu aizstāvību;

c) tiesības aizstāvēt sevi pašam vai saņemt paša izvēlētu juridisku palīdzību, vai, ja trūkst līdzekļu, lai segtu izdevumus par šo juridisko palīdzību, saņemt to par velti, ja tas nepieciešams taisnīguma interesēs;

d) tiesības uz apsūdzības liecinieku nopratināšanu vai nopratināt tos pašam un pieprasīt aizstāvības liecinieku klātbūtni un nopratināšanu tajos pašos apstākļos, kā apsūdzības lieciniekus;

e) tiesības uz bezmaksas tulka pakalpojumiem, ja viņš nesaprot tiesā lietoto valodu vai nerunā tajā."

Savienības tiesības

Harta

4 Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 47. un 48. pants ietilpst tās VI sadaļā "Tiesiskums".

5 Saskaņā ar Hartas 47. pantu "Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu":

"Ikvienai personai, kuras tiesības un brīvības, kas garantētas Savienības tiesībās, tikušas pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, ievērojot nosacījumus, kuri paredzēti šajā pantā.

Ikvienai personai ir tiesības uz taisnīgu, atklātu un laikus veiktu lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā, tiesību aktos noteiktā tiesā. Ikvienai personai ir iespējas saņemt konsultāciju, aizstāvību un pārstāvību.

[..]"

6 Paskaidrojumos attiecībā uz Pamattiesību hartu (OV 2007, C 303, 17. lpp.; turpmāk tekstā – "Paskaidrojumi attiecībā uz Hartu") saistībā ar Hartas 47. panta otro daļu ir precizēts, ka šī tiesību norma atbilst ECTK 6. panta 1. punktam.

7 Paskaidrojumos attiecībā uz Hartu saistībā ar tās 47. pantu ir piebilsts, ka "Savienības tiesību aktos tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu neattiecas tikai uz strīdiem par civiltiesiskām tiesībām un pienākumiem. Tās ir sekas tam, ka Savienība ir kopiena, kura ir balstīta uz tiesiskumu, kā Tiesa konstatējusi [1986. gada 23. aprīļa spriedumā *Les Verts*/Parlaments (294/83, EU:C:1986:166)]. Tomēr [ECTK] paredzētās garantijas visādā ziņā, izņemot vienīgi to piemērošanas jomu, tāpat attiecas arī uz Savienību".

8 Hartas 48. pantā "Nevainīguma prezumpcija un tiesības uz aizstāvību" ir paredzēts:

"1. Ikvienu apsūdzēto uzskata par nevainīgu, kamēr vaina nav pierādīta saskaņā ar likumu.

2. Ikvienam apsūdzētajam tiek garantētas tiesības uz aizstāvību."

9 Šajā sakarā paskaidrojumos attiecībā uz Hartu ir precizēts:

"Hartas 48. pants ir tāds pats kā [ECTK] 6. panta 2. un 3. punkts [..].

[..]

Saskaņā ar 52. panta 3. punktu šo tiesību nozīme un darbības joma ir tāda pati kā [ECTK] garantētajām tiesībām."

10 Hartas 51. panta "Piemērošanas joma" 1. punktā ir noteikts:

"Šīs Hartas noteikumi attiecas uz Savienības iestādēm un struktūrām, ievērojot subsidiaritātes principu, un uz dalībvalstīm tikai tad, ja tās īsteno Savienības tiesību aktus [..]."

11 Hartas 52. pantā "Tiesību un principu piemērošana un interpretēšana" ir noteikts:

"1. Visiem šajā Hartā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, un tajos jārespektē šo tiesību un brīvību būtība. Ievērojot proporcionalitātes principu, ierobežojumus drīkst uzlikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.

[..]

3. Ciktāl Hartā ir ietvertas tiesības, kuras atbilst [ECTK] garantētajām tiesībām, šo tiesību nozīme un apjoms ir tāds pats kā minētajā Konvencijā noteiktajām tiesībām. Šis noteikums neliedz Savienības tiesībās paredzēt plašāku aizsardzību.

[..]

7. Savienības un dalībvalstu tiesas pienācīgi ievēro skaidrojumus, kas izstrādāti, lai sniegtu norādes šīs Hartas interpretācijai."

Pamatlēmumi 2002/584 un 2009/299

12 Pamatlēmuma 2002/584 preambulas 1., 5., 6., 8., 10. un 12. apsvērums ir formulēti šādi:

"(1) Saskaņā ar 1999. gada 15. un 16. oktobra Eiropadomes Tamperes sanāksmes secinājumiem, un jo īpaši to 35. punktu, starp dalībvalstīm ir jāatceļ formālā izdošanas procedūra attiecībā uz personām, kas mēģina izvairīties no soda izciešanas pēc tam, kad attiecībā uz tām pieņemts galīgs spriedums, un ir jāpaātrina izdošanas procedūras attiecībā uz personām, kuras tur aizdomās par nodarījuma izdarīšanu.

[..]

(5) [..] Ieviešot jaunu, vienkāršotu sistēmu, saskaņā ar kuru notiesātas vai aizdomās turētas personas nodod sodu izpildei vai kriminālvajāšanai, būs iespējams izvairīties no sarežģītības un iespējamās kavēšanās, kas piemīt pastāvošajām izdošanas procedūrām. [..]

(6) Eiropas apcietināšanas orderis, kuru paredz šis pamatlēmums, ir pirmais konkrētais pasākums, ar kuru krimināltiesību jomā īsteno savstarpējas atzīšanas principu, kuru Eiropadome raksturojusi kā tiesu iestāžu sadarbības "stūrakmeni".

[..]

(8) Nolēmumiem par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi ir jābūt pakļautiem pietiekamai kontrolei, kas nozīmē, ka dalībvalsts tiesas iestādei, kurā pieprasītā persona ir apcietināta, būs jāpieņem lēmums par tās nodošanu.

[..]

(10) Eiropas apcietināšanas ordera mehānisma pamatā ir augsta dalībvalstu savstarpēja uzticība. Tā īstenošanu var apturēt tikai gadījumā, ja viena no dalībvalstīm nopietni un vairākkārt pārkāpj principus, kas paredzēti [LES] 6. panta 1. punktā [..] [pēc grozījumiem – LES 2. pants], ko konstatē Padome, ievērojot [LES] 7. panta 1. punktu [pēc grozījumiem – LES 7. panta 2. punkts], ar sekām, kas izklāstītas attiecīgā līguma 7. panta 2. punktā.

[..]

(12) Šajā pamatlēmumā ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti [LES] 6. pantā [..] un atspoguļoti [Hartā], īpaši tās VI nodaļā. Neko šajā pamatlēmumā nevar interpretēt kā aizliegumu atteikt tādas personas nodošanu, par kuru izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, ja, pamatojoties uz objektīviem apstākļiem, ir iemesls domāt, ka minētais apcietināšanas orderis ir izsniegts, lai veiktu personas vajāšanu vai sodīšanu tās dzimuma, rases, reliģijas, nacionālās izcelsmes, valstiskās piederības, valodas, politisko uzskatu vai seksuālās orientācijas dēļ, vai ka šīs personas stāvokli varētu pasliktināt kāda no šiem iemesliem dēļ.

[..]"

13 Šī pamatlēmuma 1. pantā "Eiropas apcietināšanas ordera definīcija un pienākums to izpildīt" ir noteikts:

"1. Eiropas apcietināšanas orderis ir tiesas nolēmums, ko izsniedz dalībvalsts, lai cita dalībvalsts apcietinātu un nodotu pieprasīto personu kriminālvajāšanas veikšanai vai lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, vai arī lai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli.

2. Dalībvalstis izpilda ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz savstarpējas atzīšanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem.

3. Šis pamatlēmums [negroza] pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību pamatprincipus, kā tie minēti [LES] 6. pantā."

14 Minētā pamatlēmuma 3., 4. un 4.a pantā ir noteikti Eiropas apcietināšanas ordera obligātas un fakultatīvas neizpildīšanas pamati.

15 Pamatlēmumā 2009/299 tika precizēti iemesli, pamatojoties uz kuriem dalībvalsts izpildes tiesu iestāde var atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, ja attiecīgā persona nav piedalījusies savas lietas izskatīšanā. Tā preambulas 1., 2., 4.–8., 14. un 15. apsvērumā ir noteikts:

"(1) Apsūdzētas personas tiesības personiski piedalīties lietas izskatīšanā tiesā ir iekļautas tiesībās uz taisnīgu tiesu, kas noteiktas [ECTK] 6. pantā, kā to interpretējusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa. [Šī tiesa] ir deklarējusi arī to, ka apsūdzētās personas tiesības personiski piedalīties lietas izskatīšanā tiesā nav absolūtas un ka, ar konkrētiem nosacījumiem, apsūdzētā persona drīkst, skaidri paužot savu brīvu gribu vai klusējot, nepārprotami atteikties no minētajām tiesībām.

(2) Dažādos pamatlēmumos, ar ko īsteno tiesu iestāžu galīgo nolēmumu savstarpējas atzīšanas principu, jautājums par aizmuguriskiem nolēmumiem nav risināts konsekventi. Šis konsekvences trūkums varētu sarežģīt tiesu iestāžu darbu un kavēt to sadarbību.

[..]

(4) Tādēļ ir nepieciešams noteikt skaidrus un kopīgus pamatojumus aizmugurisku nolēmumu neatzīšanai. Šā pamatlēmuma mērķis ir precizēt šādus kopīgus pamatojumus, lai dotu izpildes iestādēm iespēju izpildīt nolēmumu, kaut arī persona tiesā nav piedalījusies personiski, vienlaikus pilnīgi ievērojot personas tiesības uz aizstāvību. Šis pamatlēmums nav paredzēts, lai reglamentētu veidu un metodes, tostarp procesuālās prasības, kas tiek izmantotas, lai sasniegtu šajā pamatlēmumā minētos rezultātus, un tos nosaka katras dalībvalsts tiesību aktos.

(5) Lai veiktu šādas izmaiņas, ir jāgroza spēkā esošie pamatlēmumi, ar ko īsteno galīgo tiesas nolēmumu savstarpējas atzīšanas principu. Jaunie noteikumi būtu arī jāizmanto par pamatu turpmākiem tiesību aktiem šajā jomā.

(6) Šis pamatlēmums, ar ko groza citus pamatlēmumus, paredz nosacījumus, saskaņā ar kuriem aizmuguriska nolēmuma atzīšanu un izpildi nedrīkstētu atteikt. Tie ir alternatīvi nosacījumi; ja viens no nosacījumiem ir izpildīts, tad izsniegšanas iestāde – aizpildot attiecīgo iedaļu Eiropas apcietināšanas orderī vai saskaņā ar pārējiem pamatlēmumiem paredzētajos apliecinājuma dokumentos – apstiprina, ka prasības ir vai tiks izpildītas, un tam vajadzētu būt pietiekami, lai izpildītu nolēmumu, pamatojoties uz savstarpējas atzīšanas principu.

(7) Aizmuguriska nolēmuma atzīšanu un izpildi nedrīkstētu atteikt, vai nu ja attiecīgajai personai tika izsniegta pavēste un tādējādi šī persona tika informēta par tās lietas izskatīšanas plānoto dienu un vietu, kurā pieņemts nolēmums, vai arī ja attiecīgā persona ar citiem līdzekļiem saņēma oficiālu informāciju par lietas izskatīšanas plānoto dienu un vietu tā, ka ir nepārprotami konstatēts, ka attiecīgā persona zināja par paredzēto lietas izskatīšanu. Šajā sakarā ar to saprot, ka attiecīgajai personai šādu informāciju vajadzētu būt saņēmušai "savlaicīgi", proti, pietiekamu laiku iepriekš, lai dotu tai iespēju piedalīties lietas izskatīšanā tiesā un efektīvi īstenot savas tiesības uz aizstāvību.

(8) Apsūdzētas personas tiesības uz taisnīgu tiesu ir garantētas [ECTK], kā to interpretē Eiropas Cilvēktiesību tiesa. Šīs tiesības ietver attiecīgās personas tiesības personiski piedalīties lietas izskatīšanā tiesā. Lai attiecīgā persona varētu īstenot šīs tiesības, tai ir jābūt informētai par plānoto lietas izskatīšanu. Saskaņā ar šo pamatlēmumu tās prasības izpilde, ka personai jābūt informētai par lietas izskatīšanu, būtu jānodrošina katrai dalībvalstij atbilstīgi saviem tiesību aktiem, ar to saprotot, ka tam ir jānotiek saskaņā ar iepriekšminētās konvencijas prasībām. Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību judikatūru, apsverot, vai informācijas sniegšanas veids ir pietiekams, lai nodrošinātu, ka persona ir informēta par lietas izskatīšanu, īpašu uzmanību vajadzības gadījumā varētu pievērst arī attiecīgās personas centieniem saņemt tai adresēto informāciju.

[..]

(14) Šis pamatlēmums attiecas tikai uz neatzīšanas pamatojumu precizēšanu tiesību aktos, ar ko īsteno savstarpējas atzīšanas principu. Tādēļ tādu nosacījumu darbības jomā kā tie, kas attiecas uz tiesībām uz lietas atkārtotu izskatīšanu, ir vienīgi šo neatzīšanas pamatojumu noteikšana. To mērķis nav saskaņot attiecīgo valstu tiesību aktus. Šis pamatlēmums neskar Eiropas Savienības turpmākos instrumentus, kas paredzēti, lai tuvinātu dalībvalstu tiesību aktus krimināltiesību jomā.

(15) Pamatojumi neatzīšanai ir fakultatīvi. Tomēr dalībvalstu tiesības pieņemt lēmumu transponēt šos pamatojumus attiecīgo valstu tiesību aktos īpaši reglamentē ar tiesībām uz taisnīgu tiesu, arī ņemot vērā šā pamatlēmuma vispārējo mērķi veicināt personu procesuālās tiesības un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās [..]."

16 Saskaņā ar Pamatlēmuma 2009/299 1. pantu, kura virsraksts ir "Mērķis un darbības joma":

"1. Šā pamatlēmuma mērķi ir stiprināt to personu procesuālās tiesības, pret kurām ierosināta krimināllieta, veicināt tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās un jo īpaši uzlabot tiesu nolēmumu savstarpēju atzīšanu dalībvalstīs.

2. Ar šo pamatlēmumu nemaina pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību pamatprincipus, kas noteikti Līguma 6. pantā, tostarp personu, pret kurām ierosināta krimināllieta, tiesības uz aizstāvību, un tas neskar nekādus tiesu iestāžu pienākumus šajā sakarā.

3. Ar šo pamatlēmumu nosaka kopējus noteikumus par to, kā vienā dalībvalstī (izpildes dalībvalsts) atzīst un/vai izpilda tiesas nolēmumus, kas kādā citā dalībvalstī (izsniegšanas dalībvalsts) aizmuguriski pieņemti [..]."

17 Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkts ir iekļauts ar Pamatlēmuma 2009/299 2. pantu, un tā nosaukums ir "Aizmuguriski nolēmumi". Tā 1. punkts ir formulēts šādi:

"Tāpat izpildes tiesu iestāde drīkst atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, kas izdots, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu vai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, ja nolēmums pieņemts aizmuguriski, izņemot gadījumus, kad Eiropas apcietināšanas orderī norādīts, ka saskaņā ar turpmākām izsniegšanas dalībvalsts tiesību aktos paredzētām procesuālajām prasībām attiecīgā persona:

a) vai nu savlaicīgi:
   i) saņēma pavēsti un tādējādi tika informēta par tās lietas izskatīšanas plānoto dienu un vietu, kurā pieņemts nolēmums, vai ar citiem līdzekļiem saņēma oficiālu informāciju par minētās lietas izskatīšanas plānoto dienu un vietu tādā veidā, ka ir nepārprotami konstatēts, ka attiecīgā persona zināja par paredzēto lietas izskatīšanu,

   un
   ii) tika informēta par to, ka nolēmums var tikt pieņemts aizmuguriski;

vai arī

b) zinādama par paredzēto lietas izskatīšanu, bija pilnvarojusi attiecīgās personas vai valsts ieceltu pārstāvi aizstāvēt viņu lietas izskatīšanā, un minētais pārstāvis patiešām aizstāvēja attiecīgo personu minētajā lietas izskatīšanā;

vai arī

c) ir saņēmusi nolēmumu un, būdama skaidri informēta par tiesībām uz lietas atkārtotu izskatīšanu vai pārsūdzību, kurā personai ir tiesības piedalīties un kura dod iespēju lietu, tostarp jaunus pierādījumus, atkārtoti izskatīt pēc būtības, un kuras rezultātā sākotnējais nolēmums varētu tikt atcelts:
   i) ir skaidri paziņojusi, ka neapstrīd nolēmumu;

   vai arī
   ii) attiecīgajā termiņā nav lūgusi lietas atkārtotu izskatīšanu vai pārsūdzību;

vai arī

d) nav saņēmusi nolēmumu, bet:
   i) nolēmums personai tiks izsniegts tūlīt pēc nodošanas un persona tiks skaidri informēta par viņas tiesībām uz lietas atkārtotu izskatīšanu vai pārsūdzību, kurā viņai ir tiesības piedalīties un kura dod iespēju lietu, tostarp jaunus pierādījumus, atkārtoti izskatīt pēc būtības, un kuras rezultātā sākotnējais nolēmums varētu tikt atcelts;

   un
   ii) tiks informēta par termiņu, kādā jāpieprasa šāda lietas pārsūdzība, kā minēts atbilstīgajā Eiropas apcietināšanas orderī."

18 Pamatlēmuma 2002/584 8. panta 1. punktā ir noteikts:

"Eiropas apcietināšanas orderis ietver šādu informāciju, kas izkārtota formā, kas norādīta pielikumā:

a) pieprasītās personas identitāte un nacionālā piederība;

b) izsniegšanas tiesu iestādes nosaukums, adrese, telefona un faksa numurs un e-pasta adrese;

c) pierādījums tam, ka pastāv izpildāms spriedums, lēmums par apcietinājuma piemērošanu [apcietināšanas orderis] vai jebkurš cits izpildāms tiesas nolēmums ar tādu pašu spēku, kas ietilpst 1. un 2. panta piemērošanas jomā;

d) nodarījuma veids un juridiskā kvalifikācija, jo īpaši attiecībā uz 2. pantu;

e) to apstākļu apraksts, kādos tika veikts nodarījums, ieskaitot laiku, vietu un pieprasītās personas līdzdalības veidu nodarījumā;

f) piespriestais sods, ja spriedums ir galīgs, vai sodu robežas, ko par nodarījumu paredz izsniegšanas dalībvalsts tiesības;

g) ja iespējams, citas nodarījuma sekas."

19 Šī pamatlēmuma 15. pantā "Lēmums par nodošanu" ir paredzēts:

"1. Izpildes tiesu iestāde termiņos un saskaņā ar šajā pamatlēmumā noteiktajiem nosacījumiem pieņem lēmumu par to, vai persona ir jānodod.

2. Ja izpildes tiesu iestāde uzskata, ka informācija, ko paziņojusi izsniegšanas dalībvalsts, ir nepietiekama, lai ļautu pieņemt lēmumu par nodošanu, tā lūdz, lai steidzami piegādā vajadzīgo papildu informāciju, konkrēti to, kas attiecas uz 3. līdz 5. pantu un 8. pantu, un tā var noteikt termiņu tās saņemšanai, ņemot vērā to, ka ir vajadzīgs ievērot termiņus, kas noteikti 17. pantā.

3. Izsniegšanas tiesu iestāde var ikvienā brīdī pārsūtīt ikvienu papildu derīgu informāciju izpildes tiesu iestādei."

20 Minētā pamatlēmuma 17. pantā ir paredzēts:

"1. Eiropas apcietināšanas orderi izskata un izpilda steidzamības kārtā.

2. Gadījumos, kad pieprasītā persona piekrīt tās nodošanai, galīgais lēmums par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi būtu jāpieņem 10 dienu laikā pēc piekrišanas sniegšanas.

3. Pārējos gadījumos galīgais lēmums par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi būtu jāpieņem 60 dienu laikā pēc pieprasītās personas apcietināšanas.

4. Īpašos gadījumos, kad Eiropas apcietināšanas orderi nevar izpildīt termiņos, kas paredzēti 2. vai 3. punktā, izpildes tiesu iestāde nekavējoties par to informē izsniegšanas tiesu iestādi, norādot kavēšanās iemeslus. Šādos gadījumos šos termiņus var pagarināt par 30 dienām.

[..]"

21 Šī paša pamatlēmuma pielikumā ir pievienota veidlapa, kurā ietverts Eiropas apcietināšanas ordera paraugs.

Nīderlandes tiesības

22 Ar 2004. gada 29. aprīļa *Overleveringswet* (Likums par personu nodošanu) (*Stb*. 2004, Nr. 195, turpmāk tekstā – "*OLW*") Nīderlandes tiesībās ir transponēts Pamatlēmums 2002/584.

23 *OLW* 12. pants ir izteiks šādi:

"Nodošana nav atļauta, ja Eiropas apcietināšanas orderis ir paredzēts, lai izpildītu spriedumu, un apsūdzētais personiski nav piedalījies tās lietas izskatīšanā, kurā pieņemts minētais spriedums, izņemot gadījumus, kad Eiropas apcietināšanas orderī ir norādīts, ka saskaņā ar izsniegšanas dalībvalsts procesuālajām prasībām:

a) apsūdzētajam pavēste tika izsniegta savlaicīgi un personiski un tādējādi viņš tika informēts par savas lietas izskatīšanas, kurā pieņemts nolēmums, plānoto dienu un vietu vai ar citiem līdzekļiem faktiski saņēma oficiālu informāciju par minētās lietas izskatīšanas plānoto dienu un vietu tādā veidā, ka ir nepārprotami konstatēts, ka attiecīgā persona zināja par paredzēto lietas izskatīšanu un bija informēta, ka nolēmums var tikt pieņemts aizmuguriski; vai

b) apsūdzētais zināja par lietas izskatīšanu un ļāva paša izvēlētam vai valsts ieceltam advokātam viņu pilnvaroti aizstāvēt un ka advokāts to ir darījis lietas izskatīšanā; vai

c) apsūdzētais ir saņēmis nolēmumu un, būdams konkrēti informēts par tiesībām uz lietas atkārtotu izskatīšanu vai pārsūdzību, kurā personai ir tiesības piedalīties un kura dod iespēju lietu, tostarp jaunus pierādījumus, atkārtoti izskatīt pēc būtības, un kuras rezultātā sākotnējais nolēmums varētu tikt atcelts:
   1° ir skaidri paziņojis, ka neapstrīd nolēmumu, vai
   2° attiecīgajā termiņā nav lūdzis lietas atkārtotu izskatīšanu vai pārsūdzību, vai

d) nolēmums nav izsniegts apsūdzētajam personiski, bet:
   1° nolēmums tiks izsniegts personiski tūlīt pēc nodošanas un viņš tiks skaidri informēts par viņa tiesībām uz lietas atkārtotu izskatīšanu vai pārsūdzību, kurā viņam ir tiesības piedalīties un kura dod iespēju lietu, tostarp jaunus pierādījumus, atkārtoti izskatīt pēc būtības, un kuras rezultātā sākotnējais nolēmums varētu tikt atcelts;
   2° tiks informēts par termiņu, kādā jāpieprasa šāda lietas atkārtota izskatīšana vai pārsūdzība, kā minēts atbilstīgajā Eiropas apcietināšanas orderī."

24 *OLW* 2. pielikums "Eiropas apcietināšanas ordera paraugs [..]" atbilst Pamatlēmuma 2002/584 pielikumam.

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

25 No lēmuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu izriet, ka 2017. gada 22. februārī *officier van justitie bij de Rechtbank* (valsts prokurors tiesā) iesniedza pieteikumu iesniedzējtiesā, *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa, Nīderlande), par Eiropas apcietināšanas ordera, kuru 2017. gada 14. februārī izdevusi *Klaipėdos apygardos teismas* (Klaipēdas apgabaltiesa, Lietuva) (turpmāk tekstā – "attiecīgais Eiropas apcietināšanas orderis"), izpildi.

26 Šis Eiropas apcietināšanas orderis ir Lietuvas pilsoņa *T. Tupikas*, kam nav ne domicila, ne pastāvīgās dzīvesvietas Nīderlandē, apcietināšanu un nodošanu, lai Lietuvā izpildītu viena gada un četru mēnešu brīvības atņemšanas sodu.

27 Šajā ziņā attiecīgajā Eiropas apcietināšanas orderī ir minēts izpildāms notiesājošs spriedums, kuru 2016. gada 26. augustā pasludinājusi *Klaipėdos miesto apylinkės teismas* (Klaipēdas apriņķa tiesa, Lietuva) un ar kuru *T. Tupikas* ir piespriests šis sods saistībā ar diviem Lietuvas tiesību aktos paredzētiem noziedzīgiem nodarījumiem. Turklāt šajā pašā Eiropas apcietināšanas orderī ir precizēts, ka *T. Tupikas* ir pārsūdzējis minēto spriedumu un ka ar 2016. gada 8. decembra nolēmumu *Klaipėdos*

apygardos teismas (Klaipēdas apgabaltiesa) ir noraidījusi apelācijas sūdzību, lai gan apelācijas instances rezultātā netika grozīts notiesājošais spriedums, kas pirmajā instancē pasludināts attiecībā uz *T. Tupikas*.

28 Nav strīda par to, ka *T. Tupikas* ir personiski piedalījies lietas izskatīšanā pirmajā instancē.

29 Tomēr attiecīgajā Eiropas apcietināšanas orderī neesot informācijas par tiesvedību apelācijas instancē, tostarp par to, vai attiecīgā persona ir piedalījusies tiesvedībā *Klaipėdos apygardos teismas* (Klaipēdas apgabaltiesā) un, ja ne, vai attiecībā uz apelācijas tiesvedību ir izpildīti nosacījumi, kas norādīti kādā no Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkta a)–d) apakšpunktiem.

30 Tādēļ iesniedzējtiesa jautā, vai tādā gadījumā kā pamatlietā aplūkotais šis pamatlēmums attiecas vienīgi uz pirmās instances tiesvedību vai arī uz apelācijas tiesvedību.

31 Pirmajā gadījumā minētā tiesa uzskata, ka tā šajā lietā nevar atteikties izpildīt attiecīgo Eiropas apcietināšanas orderi, jo attiecīgā persona ir personiski piedalījusies lietas izskatīšanā pirmās instances tiesā.

32 Taču otrajā gadījumā pirms lemšanas par *T. Tupikas* nodošanu būtu nepieciešams lūgt izsniegšanas tiesu iestādei papildu informāciju par apelācijas tiesvedību.

33 Iesniedzējtiesa uzskata, ka ir vairāki elementi par labu interpretācijai, saskaņā ar kuru Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkts ir jāpiemēro arī apelācijas tiesvedībā, jo šajā tiesvedībā lieta tiek atkārtoti izskatīta pēc būtības.

34 Šajā ziņā minētā tiesa balstās uz šī pamatlēmuma 4.a panta 1. punkta c) un d) apakšpunkta tekstu, kurš tostarp attiecas uz "lietas atkārtotu izskatīšanu vai pārsūdzību, [..] kura dod iespēju lietu, tostarp jaunus pierādījumus, atkārtoti izskatīt pēc būtības".

35 Iesniedzējtiesa uzskata, ka no šī formulējuma izriet, ka minētā tiesību norma attiecas uz situāciju, kurā krimināltiesa izlemj lietu pēc būtības, spriežot par attiecīgās personas vainu saistībā ar norādīto noziedzīgo nodarījumu un attiecīgajā gadījumā piespriežot šai personai sodu par šo noziedzīgo nodarījumu. Taču tā nebūtu, ja šī tiesa vienīgi lemtu par tiesību jautājumiem kā kasācijas sūdzības gadījumā.

36 Iesniedzējtiesa piebilst, ka Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkta formulējums šīs tiesību normas piemērojamību attiecina ne tikai uz pirmās instances tiesvedību, jo tā c) un d) apakšpunktā ir tieši norādīts gan uz "lietas atkārtotu izskatīšanu", gan uz "pārsūdzību".

37 Turklāt šādu šī pamatlēmuma 4.a panta 1. punkta interpretāciju apstiprina šīs tiesību normas mērķis, kā to Tiesa ir nospriedusi 2013. gada 26. februāra sprieduma *Melloni* (C-399/11, EU:C:2013:107) 43. punktā un 2016. gada 24. maija sprieduma *Dworzecki* (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346) 37. punktā, dot iespēju izpildes tiesu iestādei, pilnībā ievērojot tiesības uz aizstāvību, atļaut nodošanu, neraugoties uz to, ka pieprasītā persona nav piedalījusies lietas izskatīšanā, kuras rezultātā tā ir tikusi notiesāta.

38 Tā kā tiesības uz aizstāvību ietilpst tiesībās uz lietas taisnīgu izskatīšanu ECTK 6. panta un Hartas 47. panta nozīmē, dalībvalstij, ja tā ir noteikusi apelācijas tiesvedību, ir jānodrošina, ka attiecīgā persona šajā tiesvedībā bauda minētajās tiesību normās paredzētās pamatgarantijas. Tādējādi, lai gan attiecīgajai personai ir iespēja atteikties no tiesībām uz aizstāvību, tomēr – kā to ir nospriedusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa – krimināltiesa, kurai ir no jauna jālemj par attiecīgās personas vainu, nedrīkst lemt, tieši nevērtējot pierādījumus, ko personiski sniedzis apsūdzētais ar mērķi pierādīt, ka viņš nav izdarījis darbību, kura esot noziedzīgs nodarījums. Līdz ar to šādā gadījumā ar to vien, ka attiecīgā persona pirmajā instancē ir varējusi izmantot savas tiesības uz aizstāvību, nepietiek, lai secinātu, ka ir izpildītas ECTK 6. panta un Hartas 47. panta prasības.

39 Iesniedzējtiesa tomēr norāda, ka noteikts skaits citu dalībvalstu nepiekrīt šādai interpretācijai. Varētu arī apgalvot, ka, ja ir pierādīts, ka attiecīgās personas tiesības uz aizstāvību ir pilnībā ievērotas pirmās instances tiesvedībā, atbilstoši savstarpējās uzticības principam ir jāuzskata, ka izsniegšanas dalībvalsts iestādes nav citās iespējamajās tiesvedībās pārkāpušas Savienības tiesībās atzītās pamattiesības. Tomēr Tiesa vēl neesot lēmusi šajā sakarā.

40 Šādos apstākļos *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai apelācijas tiesvedība,

— kurā lieta ir tikusi izskatīta pēc būtības un

— kurā attiecībā uz attiecīgo personu ir pieņemts (jauns) notiesājošs spriedums un/vai ir atstāts spēkā pirmās instances notiesājošs spriedums,

— lai gan [Eiropas apcietināšanas orderis] ir paredzēts šā notiesājoša sprieduma izpildei,

ir "lietas izskatīšana, kurā ir pieņemts nolēmums", kā paredzēts Pamatlēmuma [2002/584] 4.a panta 1. punktā?"

Par steidzamības tiesvedību

41 Iesniedzējtiesa ir lūgusi šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu piemērot Tiesas Reglamenta 107. pantā paredzēto steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedību.

42 Lai pamatotu savu lūgumu, šī tiesa ir norādījusi, ka *T. Tupikas* pašreiz atrodas apcietinājumā Nīderlandē, gaidot turpmāko rīcību saistībā ar attiecīgā Eiropas apcietināšanas ordera, kuru attiecībā uz viņu ir izdevušas Lietuvas Republikas kompetentās iestādes, izpildi.

43 Turklāt iesniedzējtiesa ir norādījusi, ka tā šajā sakarā nevar pieņemt lēmumu, pirms Tiesa ir lēmusi par šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu. Tādēļ Tiesas atbildei uz uzdoto jautājumu esot tieša un noteicoša ietekme uz *T. Tupikas* apcietinājuma ilgumu Nīderlandē saistībā ar viņa iespējamo nodošanu, izpildot šo Eiropas apcietināšanas orderi.

44 Pirmkārt, ir jānorāda, ka šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Pamatlēmuma 2002/584, uz ko attiecas LESD trešās daļas V sadaļa par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, interpretāciju. Tādējādi attiecībā uz šo lūgumu var tikt piemērota steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedība.

45 Otrkārt, attiecībā uz steidzamības kritēriju atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai ir jāņem vērā, ka personai, par kuru ir pamatlieta, šobrīd ir atņemta brīvība un ka tās paturēšana apcietinājumā ir atkarīga no strīda atrisinājuma pamatlietā (spriedums, 2016. gada 10. novembris, *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, 21. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt attiecīgās personas situācija ir vērtējama tāda, kāda tā ir datumā, kad tiek izskatīts pieteikums par steidzamības tiesvedības piemērošanu lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu (spriedums, 2016. gada 24. maijs, *Dworzecki*, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

46 Taču šajā gadījumā, pirmkārt, nav strīda par to, ka minētajā datumā *T. Tupikas* atradās ieslodzījumā. Otrkārt, viņa paturēšana apcietinājumā ir atkarīga no pamatlietas risinājuma, jo apcietināšanas pasākums atbilstoši iesniedzējtiesas sniegtajiem paskaidrojumiem viņam tika noteikts, izpildot attiecīgo Eiropas apcietināšanas orderi.

47 Šādos apstākļos pēc tiesneša referenta priekšlikuma, uzklausījusi ģenerāladvokātu, Tiesas piektā palāta 2017. gada 8. jūnijā nolēma apmierināt iesniedzējtiesas pieteikumu par steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedības piemērošanu šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Par prejudiciālo jautājumu

48 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noteikt jēdziena "lietas izskatīšana, kurā ir pieņemts nolēmums" apjomu Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkta nozīmē gadījumā, kad vairāki tiesu nolēmumi ir pieņemti Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanas dalībvalstī, no kuriem vismaz viens ir pieņemts, attiecīgajai personai personiski nepiedaloties tiesvedībā. Konkrētāk, iesniedzējtiesa jautā, vai šādā gadījumā apelācijas tiesvedība ir jāuzskata par noteicošu šīs tiesību normas piemērošanai.

49 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Pamatlēmums 2002/584 ir balstīts uz savstarpējas atzīšanas principu, kurš pats kā tiesu iestāžu sadarbības "stūrakmens", kā izriet no šī pamatlēmuma preambulas 6. apsvēruma, ir balstīts uz savstarpēju uzticēšanos starp dalībvalstīm, lai sasniegtu Savienības mērķi kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 10. novembris, *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, 25.–28. punkts un tajos minētā judikatūra).

50 Tādēļ pamatlēmuma 1. panta 2. punktā ir paredzēts noteikums, saskaņā ar kuru dalībvalstis izpilda ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz savstarpējas atzīšanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem. Ja vien nav izņēmuma apstākļu, izpildes tiesu iestādes šādu orderi var atteikties izpildīt tikai izsmeļoši uzskaitītos, Pamatlēmumā 2002/584 paredzētajos neizpildes gadījumos, un Eiropas apcietināšanas ordera izpilde var tikt pakārtota tikai vienam no minētajā pamatlēmumā ierobežojoši paredzētajiem nosacījumiem. Tādējādi, lai arī Eiropas apcietināšanas ordera izpilde ir princips, izpildes atteikums tiek saprasts kā izņēmums, kas ir jāinterpretē šauri (spriedums, 2017. gada 29. jūnijs, *Popławski*, C-579/15, EU:C:2017:503, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).

51 Tādējādi minētajā pamatlēmumā ir tieši norādīti, pirmkārt, Eiropas apcietināšanas ordera obligātās neizpildīšanas pamati (3. pants) un fakultatīvās neizpildīšanas pamati (4. un 4.a pants), kā arī, otrkārt, garantijas, kas jāsniedz izsniegšanas dalībvalstij īpašos gadījumos (5. pants).

52 Konkrēti, gadījumā, ja Eiropas apcietināšanas orderis attiecas uz tāda soda izpildi, kas piespriests aizmuguriski, Pamatlēmuma 2002/584 5. panta 1. punkta sākotnējā redakcijā bija paredzēts noteikums, saskaņā ar kuru izpildes dalībvalsts attiecīgās personas nodošanu šādā gadījumā varēja pakļaut nosacījumam, ka notiks atkārtota lietas izskatīšana izsniegšanas dalībvalstī, klātesot attiecīgajai personai.

53 Šī tiesību norma tika atcelta ar Pamatlēmumu 2009/299 un Pamatlēmumā 2002/584 aizstāta ar jauno 4.a pantu, ar kuru ir ierobežota iespēja atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, vienveidīgi un precīzi nosakot nosacījumus, saskaņā ar kuriem nolēmuma, kas pieņemts pēc lietas izskatīšanas, kurā attiecīgā persona nav piedalījusies, atzīšanu un izpildi nevar atteikt (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 26. februāris, *Melloni*, C-399/11, EU:C:2013:107, 41. punkts).

54 Atbilstoši Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkta formulējumam izpildes tiesu iestāde drīkst atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, kas izdots, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu vai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, ja lietas izskatīšanā, kurā ir pieņemts nolēmums, attiecīgā persona nav personiski piedalījusies, izņemot, ja Eiropas apcietināšanas orderī ir norādīts, ka ir izpildīti attiecīgi šī noteikuma a)–d) apakšpunktā paredzētie nosacījumi.

55 No tā izriet, ka izpildes tiesu iestādei ir jāpilda Eiropas apcietināšanas orderis, lai gan lietas izskatīšanā, kurā ir pieņemts nolēmums, attiecīgā persona nav piedalījusies, ja pastāv kāds no šī pamatlēmuma 4.a panta 1. punkta a), b), c) vai d) apakšpunktā paredzētajiem apstākļiem.

56 Šajā ziņā minētā pamatlēmuma 4.a panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā ir paredzēts, ka, ja aizmuguriski notiesāta persona laikus ir zinājusi par paredzēto lietas izskatīšanu un ja tā ir informēta, ka nolēmums var tikt pieņemts aizmuguriski, vai ja, zinādama par paredzēto lietas izskatīšanu, tā ir pilnvarojusi pārstāvi aizstāvēt viņu lietas izskatīšanā, tad izpildes tiesu iestādei ir jānodod šī persona.

57 Turklāt šī paša pamatlēmuma 4.a panta 1. punkta c) un d) apakšpunktā ir noteikti gadījumi, kuros izpildes tiesu iestādei ir jāizpilda Eiropas apcietināšanas orderis, pat ja attiecīgajai personai ir tiesības uz lietas atkārtotu izskatīšanu, proti, ja šajā apcietināšanas orderī ir norādīts vai nu tas, ka ieinteresētā persona nav lūgusi pārskatīt spriedumu jaunā tiesvedībā, vai ka tā tiks skaidri informēta par savām tiesībām uz līdzīgu lietas atkārtotu izskatīšanu.

58 Kā Tiesa jau ir nospriedusi, Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta mērķis ir nodrošināt augstu aizsardzības līmeni un ļaut izpildes iestādei, pilnībā ievērojot personas tiesības uz aizstāvību, nodot attiecīgo personu, lai gan tā nav piedalījusies lietas izskatīšanā, kurā tikusi notiesāta (spriedums, 2016. gada 24. maijs, *Dworzecki*, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 37. punkts).

59 Citiem vārdiem sakot, uzticības princips un savstarpējās atzīšanas princips, uz kuriem ir balstīts šis pamatlēmums, nekādā veidā nedrīkst vājināt attiecīgajām personām garantētās pamattiesības.

60 Ir svarīgi atgādināt, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru atvasinātās Savienības tiesību normas ir jāinterpretē un jāpiemēro, ievērojot pamattiesības (it īpaši skat. spriedumu, 2017. gada 16. februāris, *C. K.* u.c., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 59. punkts), kuru neatņemama daļa ir tiesību uz aizstāvību ievērošana, kas izriet no tiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu, kuras paredzētas Hartas 47. un 48. pantā un ECTK 6. pantā.

61 Pamatlēmumā 2002/584 1. panta 3. punktā arī ir paredzēts, ka tas "[negroza] pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību pamatprincipus, kā tie minēti [LES] 6. pantā".

62 Šajā ziņā Pamatlēmuma 2009/299 1. panta 1. punktā ir precizēts, ka tā mērķi ir "stiprināt to personu procesuālās tiesības, pret kurām ierosināta krimināllieta, [..] uzlabot tiesu nolēmumu savstarpēju atzīšanu dalībvalstīs". Šī pamatlēmuma 1. panta 2. punktā, kurā ir pārņemts Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 3. punkta saturs, tiek tieši norādīts uz nepieciešamību nodrošināt to personu tiesības uz aizstāvību, pret kurām ierosināta krimināllieta, un tiek uzsvērts dalībvalstu tiesu iestāžu pienākums nodrošināt pamattiesību ievērošanu.

63 Līdz ar to Pamatlēmuma 2002/584 interpretācijai ir jābūt tādai, ka ar to tiek nodrošinātas prasības ievērot attiecīgo personu pamattiesības, turklāt nevājinot dalībvalstu tiesu iestāžu sadarbības sistēmas, kurā Eiropas apcietināšanas orderis, kā to ir paredzējis Savienības likumdevējs, ir viens no būtiskajiem elementiem, efektivitāti.

64 Jēdziens "lietas izskatīšana, kurā ir pieņemts nolēmums" Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkta nozīmē gadījumā, kurš ir izklāstīts šī sprieduma 48. punktā, ir jāinterpretē, ņemot vērā šos apsvērumus.

65 Šajā sakarā, pirmkārt, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru gan no Savienības tiesību vienveidīgas piemērošanas, gan no vienlīdzības principa prasībām izriet, ka Savienības tiesību normas formulējums, kurā nav nevienas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām, lai noteiktu tās saturu un piemērošanas jomu, visā Savienībā parasti ir interpretējams autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā šīs tiesību normas kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi (spriedums, 2016. gada 24. maijs, *Dworzecki*, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

66 Taču, lai gan Pamatlēmumā 2002/584 un it īpaši tā 4.a panta 1. punktā ir vairākas tiešas atsauces uz dalībvalstu tiesībām, tomēr neviena no šīm atsaucēm neattiecas uz jēdzienu "lietas izskatīšana, kurā ir pieņemts nolēmums" šīs tiesību normas nozīmē.

67 Šajos apstākļos ir jāuzskata, ka šī frāze, par kuru iesniedzējtiesa ir iesniegusi lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir jāsaprot kā autonoms Savienības tiesību jēdziens un vienveidīgi jāinterpretē tās teritorijā neatkarīgi no kvalifikācijām dalībvalstīs.

68 Šādu interpretāciju turklāt apstiprina Pamatlēmuma 2009/299 rašanās vēsture. Proti, kā izriet no tā preambulas 2. un 4. apsvēruma, konstatējis, ka vienota tiesiskā regulējuma neesamība jautājumā par aizmuguriski pieņemtiem spriedumiem varētu tostarp sarežģīt tiesu iestāžu sadarbību, Savienības likumdevējs uzskatīja par nepieciešamu paredzēt skaidrus un kopējus pamatojumus aizmugurisku nolēmumu neatzīšanai, nereglamentējot veidu un metodes, tostarp procesuālās prasības, kas tiek izmantotas, lai sasniegtu šajā pamatlēmumā minētos rezultātus; tos nosaka katras dalībvalsts tiesību aktos (spriedums, 2016. gada 24. maijs, *Dworzecki*, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 31. punkts).

69 Otrkārt, ir jākonstatē, ka Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkta formulējums pats par sevi neļauj precīzāk noteikt tajā esošo jēdzienu "lietas izskatīšana, kurā ir pieņemts nolēmums". Šī frāze tajā nav ne definēta, ne citādi precizēta, minētā panta pašā nosaukumā ir vienīgi norāde uz "aizmuguriskiem nolēmumiem".

70 Šajos apstākļos attiecīgā jēdziena apjoms ir jānosaka, to aplūkojot tā kontekstā. Šajā ziņā, treškārt, ir jāņem vērā citas šī pamatlēmuma tiesību normas, kuru vidū ir šis 4.a panta 1. punkts.

71 Šajā sakarā ir svarīgi norādīt, ka, lai gan Pamatlēmuma 2002/584 8. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir izmantoti jēdzieni "izpildāms spriedums" vai "jebkurš cits izpildāms tiesas nolēmums ar tādu pašu spēku" un lai gan šāds izpildāmības raksturs ir svarīgs, lai noteiktu, no kura brīža var tikt izdots Eiropas apcietināšanas orderis, līdzīgam raksturam ir mazāka nozīme šī pamatlēmuma 4.a panta 1. punkta ietvaros. Taču ir jāņem vērā "nolēmuma" vai "sprieduma" "galīgais" raksturs saistībā ar minētā 4.a panta 1. punkta interpretāciju, kā tas saskanīgā veidā izriet no citām minētā pamatlēmuma atbilstošajām tiesību normām.

72 Tādējādi Pamatlēmuma 2002/584 3. panta 2. punktā un 8. panta f) punktā ir izmantota frāze "galīgs spriedums", ar kuru ir piespriests sods. Tā 2. panta 1. punkts attiecas uz "piespriestu sodu", taču šī paša pamatlēmuma 4. panta 3. punktā ir izmantota frāze "galīgs spriedums" un tā 5. punktā – frāze "par [..] personu pieņemts galīgs spriedums".

73 Tāpat tas ir vairākos Pamatlēmumu 2002/584 un 2009/299 preambulas apsvērumos. Proti, jēdziens "galīgs spriedums" ir ietverts Pamatlēmuma 2002/584 preambulas 1. apsvērumā, taču Pamatlēmuma 2009/299 preambulas 2. un 5. apsvērumā attiecīgi ir izmantotas frāzes "tiesu iestāžu galīgie nolēmumi" un "galīgie tiesu nolēmumi".

74 Tādēļ ir jāuzskata, ka jēdziens "lietas izskatīšana, kurā ir pieņemts nolēmums" Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta nozīmē ir jāsaprot kā tāds, kas aptver lietas izskatīšanu, kurā ir pieņemts tiesas nolēmums par personas, kuras nodošana tiek lūgta Eiropas apcietināšanas ordera izpildes ietvaros, galīgu notiesāšanu.

75 Šāda jēdziena "nolēmums" interpretācija turklāt atbilst jēdziena "lietas izskatīšana, kurā notiesāta [attiecīgā persona]" interpretācijai, kuru Tiesa jau ir sniegusi 2016. gada 24. maija sprieduma *Dworzecki* (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346) 37. punktā, lai interpretētu Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punktu.

76 Turklāt, tā kā galīgais notiesājošais spriedums noteiktos gadījumos var sakrist ar krimināsoda izpildes lēmumu, šo aspektu regulē dažādi valsts procesuālie noteikumi, it īpaši, ja secīgu tiesvedības instanču beigās ir pieņemti vairāki nolēmumi.

77 Tādējādi, ceturtkārt, ja – gluži kā pamatlietā – izsniegšanas dalībvalsts ir izveidojusi dubultās jurisdikcijas sistēmu, līdz ar ko kriminālprocesam ir vairākas tiesvedības instances un tajā var tikt pieņemti vairāki secīgi tiesas nolēmumi, ir svarīgi noteikt, kurš no tiem ir jāuzskata par tādu, kas ietver galīgo notiesāšanu šī sprieduma 74. punkta nozīmē.

78 Kā izriet no Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras, pirmkārt, jēdziens "notiesāšana" ECTK nozīmē attiecas gan uz nolēmumu par vainas atzīšanu, kas notiek pēc pārkāpuma tiesiskas konstatēšanas, gan uz soda vai cita brīvības atņemšanas pasākuma noteikšanu (šajā nozīmē skat. ECT, 2013. gada 21. oktobris, *Del Río Prada* pret Spāniju, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, 123. punkts un tajā minētā judikatūra).

79 Otrkārt, Eiropas Cilvēktiesību tiesa vairākkārt ir nospriedusi, ka, ja ir paredzēta apelācijas tiesvedība, tajā ir jāievēro garantijas, kas izriet no ECTK 6. panta, konkrēti, ja pārsūdzība par pirmajā instancē pieņemto nolēmumu tiek visaptveroši pārbaudīta tiesā, jo otrā līmeņa tiesai ir kompetence no jauna izskatīt lietu, izvērtējot apsūdzību pamatotību gan no faktu, gan tiesību skatpunkta, un tādējādi lemt par attiecīgās personas vainu vai nevainīgumu atbilstoši iesniegtajiem pierādījumiem (šajā nozīmē skat. ECT, 1988. gada 26. maijs, *Ekbatani* pret Zviedriju, CE:ECHR:1988:0526JUD001056383, 24. un 32. punkts; 2000. gada 26. oktobris, *Kudła* pret Poliju, CE:ECHR:1988:0526JUD001056383, 122. punkts; 2006. gada 18. oktobris, *Hermi* pret Itāliju, CE:ECHR:2006:1018JUD001811402, 64. un 65. punkts; 2013. gada 25. aprīlis, *Zahirović* pret Horvātiju, CE:ECHR:2013:0425JUD005859011, 56. punkts, kā arī 2017. gada 14. februāris, *Hokkeling* pret Nīderlandi, CE:ECHR:2017:0214JUD003074912, 56. un 58. punkts).

80 No Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras arī izriet, ka, ja ir paredzētas divas instances, tas, ka attiecīgā persona ir patiešām varējusi izmantot savas tiesības uz aizstāvību pirmajā instancē, neļauj secināt, ka ECTK 6. pantā paredzētās garantijas tādēļ ir noteikti ievērotas, ja apelācijas tiesvedība ir notikusi bez šīs personas piedalīšanās (šajā nozīmē skat. ECT, 2017. gada 14. februāris, *Hokkeling* pret Nīderlandi, CE:ECHR:2017:0214JUD003074912, 57., 58. un 61. punkts).

81 Līdz ar to gadījumā, kad tiesvedība ir notikusi vairākās instancēs, kurās ir pieņemti secīgi nolēmumi, no kuriem vismaz viens ir pieņemts aizmuguriski, ar "lietas izskatīšanu, kurā ir pieņemts nolēmums" Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkta nozīmē ir jāsaprot instance, kurā ir pieņemts pēdējais no šiem lēmumiem, ciktāl attiecīgā tiesa ir pieņēmusi galīgu nolēmumu par attiecīgās personas vainu un tai piespriedusi tādu sodu kā brīvības atņemšana, gan no faktu, gan tiesību skatupunkta izvērtējot apsūdzošos un attaisnojošos elementus, kas attiecīgajā gadījumā ietver attiecīgās personas individuālās situācijas ņemšanu vērā.

82 Šī interpretācija pilnībā atbilst tiesību uz aizstāvību ievērošanas prasībām, kuras Pamatlēmuma 2002/584 4.a pants tieši paredz nodrošināt, kā tas izriet no šī sprieduma 58. un 59. punkta.

83 Tiesas nolēmums, ar kuru tiek galīgi izlemts par lietu pēc būtības tādā ziņā, ka par to vairs nav parasto pārsūdzības iespēju, ir noteicošais ieinteresētajai personai, jo tas tieši skar tās personīgo situāciju saistībā ar atzīšanu par vainīgu, kā arī attiecīgajā gadījumā saistībā ar brīvības atņemšanas sodu, kas tai būs jāizcieš.

84 Līdz ar to šajā procesuālajā stadijā attiecīgajai personai ir pilnībā jāspēj izmantot savas tiesības uz aizstāvību, lai efektīvi paustu savu viedokli un tādējādi ietekmētu galīgo nolēmumu, kurš var ietvert tās individuālās brīvības atņemšanu. Rezultātam, kāds ir šai tiesvedībai, nav nozīmes šajā kontekstā.

85 Šajos apstākļos, pat pieņemot, ka tiesības uz aizstāvību nav pilnībā ievērotas pirmajā instancē, tas varētu tikt pienācīgi labots tiesvedības otrajā stadijā, ja tajā tiek nodrošinātas visas garantijas saistībā ar lietas taisnīgu izskatīšanu.

86 Citiem vārdiem sakot, ja attiecīgā persona ir bijusi tiesā, kas no jauna izskata lietu pēc būtības, bet ne pirmajā instancē, Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta tiesību normas nav piemērojamas. Taču izpildes tiesu iestādei būs jāveic šajā pantā paredzētās pārbaudes, ja attiecīgā persona ir piedalījusies pirmajā instance, bet nav piedalījusies tiesā, kura lietu no jauna izskata pēc būtības.

87 Turklāt šī sprieduma 81.–84. punktā minētā jēdziena "lietas izskatīšana, kurā ir pieņemts nolēmums" interpretācija ir paredzēta, lai labāk nodrošinātu šī pamatlēmuma mērķi veicināt un paātrināt tiesu iestāžu sadarbību starp dalībvalstīm, pamatojoties uz savstarpējās uzticēšanās un atzīšanas principiem, jo tas ir vērsts uz procesuālo stadiju, kura pēc lietas atkārtotas izskatīšanas pēc būtības ir noteicoša attiecīgās personas notiesāšanai.

88 Taču, ja būtu jāuzskata, ka iepriekšējs nolēmums, kas pieņemts pirms galīgā nolēmumu, arī izraisītu Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta piemērošanu, šāda situācija nenovēršami pagarinātu, pat būtiski kavētu nodošanas procedūru.

89 Turklāt, kā izriet no ģenerāladvokāta secinājumu 57. punkta, iepazīšanās ar Pamatlēmuma 2002/584 pielikumā pievienotās veidlapas, kurā ir ietverts Eiropas apcietināšanas ordera paraugs, d) punktu apstiprina, ka informācija, kas tajā ir jāsniedz izsniegšanas tiesu iestādei, attiecas vienīgi uz pēdējo procesuālo stadiju, kurā lieta ir izskatīta pēc būtības.

90 Konkrēti, tādā gadījumā, par kādu ir runa pamatlietā un kurā tiesvedība ir norisinājusies divās secīgās instancēs, proti, pirmajā instancē, kam sekojusi apelācijas tiesvedība, instancei, kurā ir pieņemts apelācijas līmeņa nolēmums, vienīgajai ir nozīme saistībā ar Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punktu, jo šajā instancē ir pieņemts nolēmums, ko vairs nav iespējas vienkārši pārsūdzēt un ar ko lieta līdz ar to ir galīgi izlemta pēc būtības.

91 Līdz ar to tādā lietā kā pamatlieta saistībā ar līdzīgu apelācijas tiesvedību, pirmkārt, izsniegšanas tiesu iestādei ir jāsniedz Pamatlēmuma 2002/584 8. panta 1. punktā paredzētā informācija un, otrkārt, izpildes tiesu iestāde saskaņā ar šī paša pamatlēmuma 15. panta 2. punktu ir tiesīga pieprasīt papildu informācijas nosūtīšanu, kuru tā uzskata par nepieciešamu, lai pieņemtu lēmumu par attiecīgās personas nodošanu.

92 Konkrētāk, saistībā ar izpildes tiesu iestādes pienākumiem ir jāatgādina, ka pamatlēmumu saistošais raksturs nozīmē, ka dalībvalsts iestādēm, it īpaši valsts tiesām, ir pienākums atbilstīgi interpretēt valsts tiesības (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2005. gada 16. jūnijs, *Pupino*, C-105/03, EU:C:2005:386, 34. punkts, un 2017. gada 29. jūnijs, *Popławski*, C-579/15, EU:C:2017:503, 31. punkts).

93 Piemērojot Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punktu, izpildes tiesu iestādei, ja attiecīgā persona nav piedalījusies tiesvedībā, kurā pieņemts galīgais nolēmums pēc būtības un līdz ar to nolēmums par tās notiesāšanu, ir jāpārbauda, vai situācija, kuru tā izskata, ir viena no situācijām, kuras ir aprakstītas šīs tiesību normas a)–d) apakšpunktā.

94 Šāda pārbaude ir jāveic, pamatojoties uz norādēm, kas izriet vai nu no Eiropas apcietināšanas ordera, vai no eventuālas papildu informācijas, kura saņemta saskaņā ar Pamatlēmuma 2002/584 15. panta 2. un 3. punktu.

95 Ja tiek konstatēts, ka tās izskatāmā situācija atbilst kādai no situācijām, kuras aprakstītas Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkta a)–d) apakšpunktā, izpildes tiesu iestādei ir jāizpilda Eiropas apcietināšanas orderis un jāatļauj pieprasītās personas nodošana, kā tas izriet no šī sprieduma 50. un 55. punkta.

96 Turklāt, tā kā Pamatlēmuma 2002/584 4.a pantā ir paredzēts Eiropas apcietināšanas ordera neizpildes fakultatīvais pamats un piemēri, kas ir norādīti šī panta 1. punkta a)–d) apakšpunktā, ir paredzēti kā izņēmumi no šī fakultatīvā neatzīšanas pamata, Tiesa ir jau nospriedusi, ka izpildes tiesu iestāde, pat

konstatējusi, ka šie gadījumi neaptver tās personas situāciju, uz kuru attiecas Eiropas apcietināšanas orderis, var ņemt vērā citus apstākļus, kas tai ļauj nodrošināt, ka attiecīgās personas nodošana neietver tās tiesību uz aizstāvību pārkāpšanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 24. maijs, *Dworzecki*, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 50. un 51. punkts).

97 Tādējādi Pamatlēmums 2002/584 neliedz izpildes tiesu iestādei nodrošināt attiecīgās personas tiesību uz aizstāvību ievērošanu, pienācīgi ņemot vērā visus apstākļus, kas raksturo tās izskatāmo lietu, ieskaitot informāciju, kura var būt tās rīcībā, ciktāl netiek apšaubīta šī pamatlēmuma 17. pantā paredzēto termiņu ievērošana.

98 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu jāatbild, ka, ja izsniegšanas dalībvalsts ir paredzējusi kriminālprocesu, kurš norisinās vairākās tiesu instancēs un kurā var tikt pieņemti vairāki secīgi tiesas nolēmumi, no kuriem vismaz viens ir pieņemts aizmuguriski, jēdziens "lietas izskatīšana, kurā ir pieņemts nolēmums" Pamatlēmuma 2002/584 4.a panta 1. punkta nozīmē ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas vienīgi uz instanci, kuras beigās ir pieņemts nolēmums, ar ko ir galīgi nospriests par attiecīgās personas vainu, kā arī par tāda soda piespriešanu tai kā brīvības atņemšanas pasākums, veicot atkārtoto lietas izskatīšanu pēc būtības gan no faktu, gan tiesību skatpunkta.

99 Tāda apelācijas tiesvedība, par kādu ir runa pamatlietā, principā ietilpst šādā jēdzienā. Tomēr iesniedzējtiesai ir jāpārliecinās, ka šī tiesvedība atbilst iepriekš izklāstītajām īpašībām.

Par tiesāšanās izdevumiem

100 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

Ja izsniegšanas dalībvalsts ir paredzējusi kriminālprocesu, kurš norisinās vairākās tiesu instancēs un kurā var tikt pieņemti vairāki secīgi tiesas nolēmumi, no kuriem vismaz viens ir pieņemts aizmuguriski, jēdziens "lietas izskatīšana, kurā ir pieņemts nolēmums" Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm, kas grozīts ar Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmumu 2009/299/TI, 4.a panta 1. punkta nozīmē ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas vienīgi uz instanci, kuras beigās ir pieņemts nolēmums, ar ko ir galīgi nospriests par attiecīgās personas vainu, kā arī par tāda soda piespriešanu tai kā brīvības atņemšanas pasākums, veicot atkārtoto lietas izskatīšanu pēc būtības gan no faktu, gan tiesību skatpunkta.

Tāda apelācijas tiesvedība, par kādu ir runa pamatlietā, principā ietilpst šādā jēdzienā. Tomēr iesniedzējtiesai ir jāpārliecinās, ka šī tiesvedība atbilst iepriekš izklāstītajām īpašībām.

[Paraksti]